

מפגש מס' 1

דף מקורות

בראשית א'-ה'

הטוב בבריאה וחטאי האדם

קין/ יהודה פוליקר © כל הזכויות שמורות לאקו"ם ולמחבר

תסתכל על עצמך,
תגיד לי איך אתה נראה
יש לך במצח אות קין
ואם זה קעקוע או כתם מלידה
תמיד זה ישאר חידה...

אז מה שם קרה?
טעות או כוונה?
במי בעצם האשמה?
חילופים ראשונים,
משחקים אסורים,
קנאה חסרת מעצורים.
קלות הדעת, תאונה?
טירוף של רגע? החלטה?
אולי רעב לחום ואהבה?
על מה היתה המריבה?

1. רש"י לבראשית ד', כ:

אבי יושב אהל ומקנה - ... ומדרש אגדה בונה בתים לעבודה זרה.

2. רש"י לבראשית ד', כב:

תובל קין - תובל אומנתו של קין. תובל לשון תבלין, תיבל והתקין אומנתו של קין לעשות כלי זיין לרוצחים:

3. רש"י לבראשית ד', כו:

אז הוחל לקרא בשם ה' - (לשון חולין) לקרא את שמות האדם ואת שמות העצבים בשמו של הקדוש ברוך הוא לעשותן עבודה זרה ולקרותן אלהות:

4. מדרש אגדה (בובר) בראשית פרק ו סימן ב:

בני האלהים - בני הדיינים... מכל אשר בחרו - שגוזלים נשי האנשים:

5. מדרש אגדה (בובר) בראשית פרק ו סימן יא:

ותשחת הארץ לפני האלהים. שהיו עובדי ע"ז, כמו שנאמר פן תשחיתון ועשיתם [לכם] פסל (דברים ד טז): ותמלא הארץ חמס. שהיו גזלנים, שנאמר גבולות ישיגו עדר גזלו וירע (איוב כד ב): ד"א חמס. שהיו

שופכים דמים, שנאמר מחמס בני יהודה אשר שפכו דם נקי (יואל ד יט): ד"א **גילוי עריות**, שנאמר ואשר אכלו שאר עמי ועורם מעליהם הפשיטו (מיכה ג ג).

6. בראשית רבה פרשה כז:

"ויתעצב אל לבו" אמר ר' ברכיה למלך שבנה פלטיין על ידי ארדיכל ראה אותה ולא ערבה לו, על מי לו להתרעם לא על ארדיכל?!

7. מלבי"ם לבראשית ו', ג:

ויאמר ה'. אז ראה ה' כי לא טוב מה שהם מאריכים ימים אחר שהנשמה שנתנה בגוף יש לה מלחמה תמידית עם הגוף, שזונה אחרי יצרי התאוות, ואין ראוי שרוחי שנפחתי באפיו ידון ויתקוטט עם האדם לעולם, היינו לארך ימים, אחר שבאורך ימים ינצח הגוף את הרוח וימשכהו למטה אל תאוותיו הבהמיות ואל הבשר, והרוח נעשה בשר, וע"ז אמר בשגם הוא בשר, שגם הרוח יהפך לבשר ולחמריות, ולכן והיו ימיו מאה ועשרים שנה, מעתה יהיו ימי חיי האדם ק"כ שנה. ומאז התחיל ה' לקצר ימי חיי האדם שלא יאריכו ימים כ"כ, שע"י שימותו בקוצר ימים ייראו מהמות וישובו מדרכם הרעה, וגם שלא יהיה להם עת כ"כ להרבות זדון ופשע, וע"ז אמרו חז"ל שרמז בשגם הוא משה, שמשו לא חי רק ק"כ שנה כשנים הקצובים, שמ"ש ימי שנותינו בהם שבעים שנה זה נעשה אח"ז שנתרחקו הדורות משרשם ונתמעטו הימים, אבל אז שהיתה הבריאה חדשה ובימי עלומיה והארץ והאוויר לא נשחת עדיין קודם המבול, היו ראויים ע"פ הטבע להאריך ימים עד קרוב לאלף שנים רק ה' קצר ימיהם מפני רעתם:

8. רש"י לבראשית ו', ג:

והיו ימיו וגו' - עד מאה ועשרים שנה אאריך להם אפי ואם לא ישובו אביא עליהם מבול.

9. בבלי מסכת נדרים ל"ט, ב:

שבעה דברים נבראו קודם שנברא העולם, אלו הן: תורה, ותשובה, גן עדן, וגיהנם, כסא הכבוד, ובית המקדש, ושמו של משיח...
תשובה - דכתיב: בטרם הרים יולדו... תשב אנוש עד דכא ותאמר שובו בני אדם.

10. ויקרא רבה פרשת צו י', ה:

ר' יהודה אומר: תשובה עושה מחצה ותפלה עושה הכל. ריב"ל אמר: תשובה עשתה את הכל ותפלה עשתה מחצה. על דעתיה דר' יהודה ב"ר תשובה עושה מחצה. ממי את למד? **מקין שנגזרה עליו גזירה - כיון שעשה תשובה נמנע ממנו חצי גזירה.** ומנין שעשה תשובה? שנא' (בראשית ד) "ויאמר קין אל ה' גדול עוני מנשוא". ומנין שנמנע ממנו חצי הגזירה? הדא הוא דכתיב: "ויצא קין מלפני ה' וישב בארץ נוד קדמת עדן", נע ונד אין כתיב אלא בארץ נוד קדמת עדן.
דבר אחר: "ויצא קין" מהיכן יצא? ... ר' הונא בשם רבי חנינא בר יצחק אמר: יצא שמח כמה דתימר (שמות ד) "וגם הנה הוא יוצא לקראתך וראך ושמח". כיון שיצא פגע בו אדם הראשון אמר לו: מה נעשה בדיןך? אמר לו: **עשיתי תשובה ונתפשרתי.** כיון ששמע אדם הראשון כך, התחיל טופח על פניו, אמר לו: **כל כך היא כחה של תשובה ולא הייתי יודע?** באותה שעה אמר אדם הראשון (תהלים צב) "מזמור שיר ליום השבת".

11. רש"י בראשית ו', יד:

עשה לך תבת - הרבה ריוח והצלה לפניו, ולמה הטריחו בבנין זה, כדי שיראוהו אנשי דור המבול עוסק בה מאה ועשרים שנה ושואלין אותו מה זאת לך, והוא אומר להם עתיד הקדוש ברוך הוא להביא מבול לעולם, **אולי ישובו.**